

A9-0176/2024

11.4.2024

AJÁNLÁS

az Uniónak az Energia Charta Egyezményből való kilépéséről szóló tanácsi határozattervezetről
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság
Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság

(Közös bizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 58. cikke)

Előadók: Anna Cavazzini, Marc Botenga

Az eljárások jelölései

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás (első olvasat)
- ***II Rendes jogalkotási eljárás (második olvasat)
- ***III Rendes jogalkotási eljárás (harmadik olvasat)

(Az eljárás típusa a jogszabálytervezetben javasolt jogalaptól függ.)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE	5
INDOKOLÁS	6
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓK ÉSZREVÉTELEKET KAPTAK.....	9
ELJÁRÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	10
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	11

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

az Uniónak az Energia Charta Egyezményből való kilépéséről szóló tanácsi határozattervezetről
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

(Egyetértés)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (06509/2024),
 - tekintettel az 1994. december 17-én Lisszabonban aláírt Energia Charta Egyezményre és különösen annak 47. cikkére,
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 194. cikkének (2) bekezdése, 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdése és 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontja értelmében a Tanács által benyújtott, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0059/2024),
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére és 114. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság által az eljárási szabályzat 58. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság ajánlására (A9-0176/2024),
1. hozzájárul az Uniónak az Energia Charta Egyezményből való kilépéséhez;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa álláspontját a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok, illetve az Energia Charta Egyezmény szerződő felei kormányainak és parlamentjeinek.

INDOKOLÁS

Az Energia Charta Egyezmény az energiaágazatra alkalmazandó többoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodás, amelyet 1994-ben írtak alá és 1998-ban lépett hatályba. Az Európai Unió az Euratommal, 23 uniós tagállammal, Japánnal, Svájjal, Törökországgal, valamint a Nyugat-Balkán és a volt Szovjetunió országainak többségével együtt – Oroszország és Belarusz kivételével, amelyek 1994-ben aláírták az Egyezményt, de soha nem ratifikálták azt – szerződő fele az Energia Charta Egyezménynek.

Tizenegy tagállam (Németország, Franciaország, Spanyolország, Hollandia, Olaszország, Lengyelország, Szlovénia, Luxemburg, Dánia, Írország, Portugália) és az Egyesült Királyság – amelyek az európai lakosság több mint 70%-át képviselik – már döntött az Energia Charta Egyezményből való kilépés mellett. Az EU kilépése a következő logikus lépés.

Az Energia Charta Egyezmény a multinacionális vállalatok által az országokkal szemben indított perekre leggyakrabban felhasznált beruházási szerződés, és a beruházó és állam közötti vitarendezési ügyek száma évről évre növekszik. 2023. december 1-jén 162 ismert beruházási választottbírói ügy volt folyamatban az Energia Charta Egyezmény alapján, amelyek mintegy 70%-a az Energia Charta Egyezményen alapuló, beruházásokkal kapcsolatos, EU-n belüli választottbírói ügy volt. Egyre több jogi eljárás irányul környezetvédelmi intézkedésekre.

A tudósok többször figyelmeztettek arra, hogy a súlyos éghajlati válságok elkerülése érdekében fel kell gyorsítanunk a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivonását és a lehető leggyorsabban át kell térnünk a megújuló energiára. A fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos beruházásoknak az Energia Charta Egyezmény keretében történő védelme közvetlen ellentétben áll azzal, hogy el kell távolodnunk a széntől, az olajtól és a gáztól, valamint egyéb éghajlat-politikákkal. Az Energia Charta Egyezmény lehetővé tette a fosszilis tüzelőanyagokkal foglalkozó multinacionális vállalatok számára, hogy bepereljék az európai kormányokat, amelyek olyan politikákat hajtottak végre, amelyek célja a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos megszüntetése vagy az igazságos energetikai átmenet előmozdítása. A közelmúltbeli esetek azt igazolják, hogy az Energia Charta Egyezmény nemcsak az éghajlatvédelmi intézkedéseknek áll az útjában, hanem az államokat is akadályozza abban, hogy kezelni tudják az energiaválságot és az átmenetet. 2021-ben az RWE és az Uniper német szénipari cégek 2,4 milliárd EUR kártérítést követeltek a holland kormánytól a 2030-as szénkivonási határidő alatt. 2022-ben Olaszországot arra kötelezték, hogy fizessen 250 millió EUR kártérítést a Rockhopper brit olajvállalatnak azért a döntéséért, hogy megtiltja a part menti olajipari fejlesztéseket, amit az olasz tengerparti közösségek elítéltek. Végül, 2023 novemberében a Klesch Group Holdings Limited olajvállalat minimum 95 millió EUR-ra perelte az EU-t, Németországot és Dániát az (EU) 2022/1854 tanácsi rendelet alapján bevezetett, a magas energiaárak gazdasági hatásainak ellensúlyozására bevezetett extraprofit-adók miatt.

Az EU-nak az Energia Charta Egyezményből való kilépésére irányuló javaslat annak az eredménye, hogy számos szövetség évek óta szorgalmazza egy olyan egyezményből történő kilépést, amely a fosszilis tüzelőanyagokkal foglalkozó multinacionális vállalatok pénzügyi érdekeit védi a szabályozási autonómia és a társadalmi szempontokat ténylegesen figyelembe vevő éghajlatvédelmi átállás rovására. 2021-ben több mint 1 millió európai polgár szólította fel az uniós országokat, hogy lépjenek ki az Energia Charta Egyezményből. Klímaaktivisták,

szakszervezetek, tudósok, akadémikusok és sok társadalmi mozgalom fogott össze, hogy felfedjék az Egyezményben rejlő kockázatokat, és ismételten felszólították az országokat a kilépésre. Ezenkívül az Európai Parlament az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésének eredményéről szóló, 2022. november 24-i állásfoglalásában felszólított az Energia Charta Egyezményből való kilépésre.

Mivel az Energia Charta Egyezmény az 1990-es évek óta nem esett át jelentős aktualizáláson, 2018 novemberében egy korszerűsítési folyamatot kezdeményeztek annak érdekében, hogy az összhangba kerüljön a Párizsi Megállapodás elveivel, a fenntartható fejlődés követelményeivel és az éghajlatváltozás elleni küzdelemmel, valamint a modern beruházásvédelmi normákkal.

A korszerűsített Energia Charta Egyezmény javasolt szövege azonban nincs összhangban a Párizsi Megállapodással¹, az európai klímarendeleettel², vagy az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel³. A korszerűsített szöveg nem felel meg az EU nemzetközi beruházási politikájának jövőjéről szóló, 2022. június 23-i európai parlamenti állásfoglalás kulcsfontosságú elemeinek sem, amelyek szerint az Energia Charta Egyezménynek haladéktalanul meg kell tiltania „a fosszilis tüzelőanyagokkal foglalkozó beruházók számára, hogy eljárást indítsanak a szerződő felek ellen a fosszilis tüzelőanyagok Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásaikkal összhangban történő kivezetésére irányuló szakpolitikák követése miatt”. A korszerűsített Energia Charta Egyezmény nem győzte meg a tagállamok minősített többségét a Tanácsban, ezért az EU nem kapott felhatalmazást arra, hogy elfogadjja az aktualizált szöveget az Energia Chartáról szóló, 2022 novemberi konferencián.

Ezenkívül mindaddig, amíg az Európai Unió továbbra is tagja az Energia Charta Egyezménynek, még azok az uniós tagállamok is beperelhetők az uniós politikák végrehajtása miatt, amelyek már kiléptek az Egyezményből.

Ezért az előadók úgy vélik, hogy az, hogy az EU az Energia Charta Egyezmény szerződő fele maradjon, nem opció, és üdvözlük az Uniónak az Energia Charta Egyezményből való kilépésére vonatkozó bizottsági javaslatot.

Az előadók felkérlik a Bizottságot, hogy a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés negatív hatásainak korlátozása és az EU-n belüli viták hatékony megelőzése érdekében továbbra is támogassa az összes tagállam összehangolt kilépését.

Az előadók arra kérik a Bizottságot, hogy folytassa erőfeszítéseit annak érdekében, hogy konszenzusra jusson a tagállamokkal egy olyan közös megállapodásról, amely kodifikálná azt az értelmezést, hogy az Energia Charta Egyezmény nem alkalmazandó, és nem volt célja, hogy valamely tagállam és egy másik tagállam befektetője közötti, az adott tagállamban az utóbbi által végrehajtott beruházásról folytatott viták során alkalmazzák. Továbbá kérik a Bizottságot, hogy lépjen kapcsolatba a partnerországokkal, és tegyen javaslatot egy második

¹ Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáján Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodás (Párizsi Megállapodás).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet).

³ A Bizottság 2019. december 11-i közleménye az európai zöld megállapodásról (COM(2019)0640).

megállapodásra, amely lehetővé teszi az Energia Charta Egyezményből kilépni kívánó nem uniós szerződő felek számára, hogy viszonyossági alapon semlegesítsék a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezést.

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓK ÉSZREVÉTELEKET KAPTAK

Az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében Anna Cavazzini és Marc Botenga előadók kijelentik, hogy az alábbi szervezetektől vagy személyektől kaptak észrevételeket a jelentés elkészítése során, egészen a jelentés bizottsági ülésen történő elfogadásáig:

1. táblázat Anna Cavazzini a következőktől kapott észrevételeket:

Szervezet és/vagy személy
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
DG ENER, European Commission
Friends of the Earth Europe, on behalf of: AirClim Climate Action Network Europe (CAN Europe) E3G European Trade Justice Coalition (formerly S2B) Netzwerk gerechter Welthandel PowerShift SOMO Umweltinstitut München Veblen Institute
Veblen Institute

2. táblázat. Marc Botenga a következőktől kapott észrevételeket:

Szervezet és/vagy személy
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
Friends of the Earth Europe, on behalf of: AirClim Climate Action Network Europe (CAN Europe) E3G European Trade Justice Coalition (formerly S2B) Netzwerk gerechter Welthandel PowerShift SOMO Umweltinstitut München Veblen Institute

A fenti felsorolások az előadó kizárólagos felelősségi körében készültek.

ELJÁRÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

Cím	Az Uniónak az Energia Charta Egyezményből való kilépése	
Hivatkozások	06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE)	
A konzultáció vagy az egyetértésre irányuló kérelem időpontja	7.3.2024	
Illetékes bizottságok A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	INTA 10.4.2024	ITRE 10.4.2024
Előadók A kijelölés dátuma	Anna Cavazzini 21.3.2024	Marc Botenga 21.3.2024
Vizsgálat a bizottságban	21.3.2024	
Az elfogadás dátuma	9.4.2024	
A zárószavazás eredménye	+: 58 -: 8 0: 2	
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Michael Bloss, Paolo Borchia, Marc Botenga, Saskia Bricmont, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Daniel Caspary, Ignazio Corrao, Josianne Cutajar, Arnaud Danjean, Nicola Danti, Paolo De Castro, Martina Dlabajová, Valter Flego, Jens Geier, Markéta Gregorová, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Roman Haider, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Ivars Ijabs, Karin Karlsbro, Michael Kauch, Seán Kelly, Martine Kemp, Izabela-Helena Kloc, Andrius Kubilius, Bernd Lange, Thierry Mariani, Margarida Marques, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Eva Maydell, Iskra Mihaylova, Dan Nica, Ville Niinistö, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Markus Pieper, Samira Rafeela, Robert Roos, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Riho Terras, Grzegorz Tobiszowski, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Pernille Weiss, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Carlos Zorrinho	
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Marek Belka, Franc Bogovič, Anna Cavazzini, Matthias Ecke, France Jamet, Bronis Ropé, Ivan Štefanec	
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk (7) bekezdés)	Ibán García Del Blanco, Matjaž Nemeč	
A benyújtás dátuma	11.4.2024	

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

58	+
ECR	Izabela-Helena Kloc, Dominik Tarczyński, Grzegorz Tobiszowski
NI	Tiziana Beghin
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Arnaud Danjean, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Martine Kemp, Andrius Kubilius, Eva Maydell, Markus Pieper, Ivan Štefanec, Jörgen Warborn, Pernille Weiss, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Karin Karlsbro, Iskra Mihaylova, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Samira Rafaela, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Josianne Cutajar, Paolo De Castro, Matthias Ecke, Ibán García Del Blanco, Jens Geier, Bernd Lange, Margarida Marques, Matjaž Nemeč, Dan Nica, Joachim Schuster, Kathleen Van Brempt, Carlos Zorrinho
The Left	Marc Botenga, Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Michael Bloss, Saskia Bricmont, Anna Cavazzini, Ignazio Corrao, Markéta Gregorová, Henrike Hahn, Heidi Hautala, Sara Matthieu, Ville Niinistö, Bronis Ropé

8	-
ECR	Johan Nissinen, Robert Roos
ID	Roman Haider, France Jamet, Thierry Mariani
PPE	Daniel Caspary, Sven Simon
Renew	Michael Kauch

2	0
ID	Paolo Borchia
PPE	Riho Terras

Jelmagyarázat

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás